

UNIVERZITET U NIŠU
Fakultet zaštite na radu

Slobodan Milutinović

**POLITIKE ODRŽIVOG
RAZVOJA**

Niš, 2012.

Prof. dr Slobodan MILUTINOVIĆ

Redovni profesor Fakulteta zaštite na radu Univerziteta u Nišu

POLITIKE ODRŽIVOG RAZVOJA

Prvo izdanje, 2012.

Izdavač:

Fakultet zaštite na radu u Nišu

Za izdavača:

Prof. dr Ljiljana Živković

Recenzenti:

Prof. dr Radmilo Pešić, redovni profesor Poljoprivrednog fakulteta, Univerzitet u Beogradu

Prof. dr Marina Ilić, redovni profesor Fakulteta za ekologiju i zaštitu životne sredine,
Univerzitet Union - Nikola Tesla, Beograd

Prof. dr Milorad Filipović, vanredni profesor Ekonomskog fakulteta, Univerzitet u Beogradu

Prelom i slog:

autor

Naslovna strana:

Rodoljub Avramović

Štampa:

M-kops, Niš

Tiraž:

500 primeraka

ISBN: 978-86-6093-034-9

Odlukom Naučno - nastavnog veća Fakulteta zaštite na radu u Nišu rukopis je odobren za štampu kao monografija nacionalnog značaja

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

502.131.1

МИЛУТИНОВИЋ, Слoбoдaн, 1960-
Politike održivog razvoja / Slobodan
Milutinović. - 1. izd. - Niš : Fakultet
zaštite na radu, 2012 (Niš : M kops centar).
- 330 str. : ilustr. ; 24 cm

Tiraž 500. - Napomene: str. 279-309. -
Bibliografija: str. 311-330. - Registar.

ISBN 978-86-6093-034-9

a) Oдрживи развој
COBISS.SR-ID 189036812

Sadržaj

Indeks slika	7
Indeks tabela	9
Spisak skraćenica	11
UVOD.....	13
Šta su politike održivog razvoja?.....	13
Struktura knjige	14
MITOMANIJA I IDEOLOGIJA RAZVOJA	17
Ko „održava“ čiji „razvoj“?.....	19
Pravo na razvoj	22
DEKADE RAZVOJA.....	25
Period ekonomskog rasta (1950 – 1960)	27
Decenija preispitivanja svrhe razvoja (1960 – 1970)	35
Decenija integracije ekonomskog rasta i društvenih ciljeva (1970 – 1980)	45
„Neoklasična kontrarevolucija“ (1980 – 1990)	59
Decenija „novog rasta“ (1990 – 2000).....	70
Posle 2000	81
ŽIVOTNA SREDINA I RAZVOJ – IZAZOVI U XXI VEKU	97
Ekonomski dispariteti i politička nestabilnost	98
Siromaštvo.....	104
Neuhranjenost	108

Bolesti	113
Marginalizacija.....	115
Rast stanovništva	118
Potrošnja	120
Potrošnja energije i globalna energetska pitanja	123
Klimatske promene	127
Gubitak prirodnih resursa	132
Gubitak biodiverziteta	134
Antropogeno zagađenje	139
Rastući nedostatak vode	142
Problemi u urbanim naseljima	148
POGLED U BUDUĆNOST	151
Model koji se zasniva na jačanju tržišta.....	155
Model koji se zasniva na jačanju politika	157
Model koji se zasniva na jačanju bezbednosti	158
Model koji se zasniva na jačanju održivosti.....	159
ODRŽIVI RAZVOJ.....	161
Koncept održivosti.....	162
<i>Ideja održivosti</i>	<i>163</i>
<i>Održivi razvoj kao etički koncept.....</i>	<i>166</i>
<i>Da li postoji razlika između održivosti i održivog razvoja?</i>	<i>170</i>
<i>Ka definiciji održivog razvoja.....</i>	<i>172</i>
<i>Osnovne ideje na kojima se bazira koncept održivog razvoja</i>	<i>179</i>
Sistemske postavke održivog razvoja	179
Ekonomska održivost: maksimizacija prihoda uz održanje istog nivoa ili uvećavanje prirodnog kapitala	181
Društvena održivost: održanje stabilnosti društvenih i kulturnih sistema	193

Održivost životne sredine: održanje elastičnosti i uravnoteženja bioloških i fizičkih sistema	201
Održivi razvoj kao interakcija tri stuba	204
Održivi razvoj kao politički koncept	208
Principi održivog razvoja.....	213
Procena održivosti.....	224
<i>Metodologija procene održivosti</i>	227
ODRŽIVI RAZVOJ U ZEMLJAMA U TRANZICIJI.....	231
Zaštita životne sredine, održivost i tranzicija.....	233
<i>Nasleđe iz komunističkog perioda</i>	233
<i>Novi pritisci u periodu tranzicije</i>	234
<i>Pozicija Srbije</i>	238
Kako do održivog razvoja u zemljama u tranziciji?	241
<i>Određivanje prioriteta i strateško planiranje</i>	244
<i>Integracija politika zaštite životne sredine u ostale sektorske politike</i>	249
<i>Rešavanje problema zagađenja</i>	251
<i>Usklađivanje zakonodavstva iz oblasti zaštite životne sredine sa pravnim tekovinama EU</i>	253
<i>Unapređenje upravljanja životnom sredinom</i>	256
<i>Osavremenjivanje proizvodnje sa aspekta zaštite životne sredine</i>	262
<i>Demokratsko učešće</i>	262
<i>Društveno odgovorno poslovanje</i>	264
<i>Usklađivanje fundamentalnih društvenih vrednosti sa konceptom održivog razvoja</i>	265
UMESTO ZAKLJUČKA	267
Gde ide globalna ekonomija... ..	268
... i da li će sve to doneti stvarnu sreću pojedincu?.....	270
Neophodnost strateškog pristupa	271
Indeks	275
Napomene.....	279
Reference.....	311